

Література:

1. Голубовська Т. В. Музична освіта та культура: відновлення і адаптація після соціальних криз. Одеса: Одеський університет, 2018. 290 с.
2. Гречаник М. П. Нова музична генерація в Україні: тенденції формування митців у посткризовий період. Київ: Видавничий дім «Слово», 2021. 260 с.
3. Дмитрієв В. І. Музична освіта в умовах посткризового відновлення: виклики та перспективи. Київ: Наукова думка, 2020. 280 с.
4. Єрмакова Т. В. Ініціативи у сфері музичної освіти: інтернаціональний контекст та національні особливості. Київ: Літера ЛТД., 2018. 250 с.
5. Корнієнко Л. М. Музична освіта в Україні: тенденції розвитку та нові підходи. Харків: Південний видавничий дім, 2019. 310 с.
6. Лебедєва А. І. Інтеграція музичної освіти у контексті світових освітніх ініціатив. Чернівці: Рута, 2020. 240 с.
7. Мороз О. Ю. Освітні ініціативи у розвитку сучасних митців: музична освіта на перехресті культурних та економічних криз. Київ: Інститут культурної політики, 2022. 320 с.
8. Руденко О. В. Відновлення музичної освіти після глобальних криз: шляхи та методи. Харків: Харківський національний університет мистецтв, 2021. 330 с.
9. Шевченко А. С. Роль музичного мистецтва в посткризовому суспільстві. Львів: Видавництво ЛНУ, 2017. 210 с.
10. Шевчук О. І. Посткризовий період та музична культура: вплив освітніх реформ на творчий процес. Київ: Ніка-Центр, 2019. 280 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-491-0-67>

ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ЄС-УКРАЇНИ В КУЛЬТУРНІЙ СФЕРІ: ОСНОВНІ АСПЕКТИ ТА МЕХАНІЗМИ СПІВПРАЦІ

Мельник Ю. П.

*кандидат політичних наук,
доцент кафедри мистецтвознавства
та загальногуманітарних дисциплін
Міжнародний гуманітарний університет
м. Одеса, Україна*

Культура в сучасному світі відіграє ключову роль у формуванні особистості, суспільства та міжнародних відносин. Вона є потужним

інструментом комунікації, який сприяє взаєморозумінню між народами, збереженню національної ідентичності та інтеграції у глобальний простір. У часи швидких технологічних змін і глобалізації культура забезпечує духовну стійкість, допомагає адаптуватися до нових реалій та сприяє збереженню традицій і цінностей.

Важливу роль культура відіграє в освіті та розвитку критичного мислення. Вона сприяє формуванню творчого підходу до вирішення проблем, розвиває естетичний смак. Через мистецтво, літературу, музику та кіно люди отримують новий досвід, розширюють світогляд і краще розуміють складність сучасного світу. Економічне значення культури зростає завдяки розвитку креативних індустрій, які є важливою складовою світової економіки. Сфера дизайну, кінематографу, моди, музики, цифрових технологій і туризму створює робочі місця, стимулює інновації та залучає інвестиції. Культура також відіграє ключову роль у міжнародних відносинах, будучи важливим елементом «м'якої сили». Вона допомагає формувати позитивний імідж країни, просувати її традиції, мову та мистецтво на міжнародному рівні. У часи конфліктів та криз культура виступає засобом діалогу та примирення, зменшуючи соціальну напругу та сприяючи порозумінню. Сучасна культура активно взаємодіє з цифровими технологіями, що робить її доступнішою для широкого загалу. Соціальні мережі, онлайн-платформи та віртуальні простори відкривають нові можливості для поширення мистецьких ідей, збереження культурної спадщини та розвитку глобальної співпраці. У цьому контексті важливо не лише використовувати технології, а й захищати культурне розмаїття та автентичність, щоб зберегти унікальність кожної нації.

Отже, культура залишається невід'ємною складовою сучасного світу, формуючи гуманістичні цінності, стимулюючи розвиток суспільства та забезпечуючи сталий зв'язок між минулим, сучасним і майбутнім.

Сьогодні транскордонне співробітництво у сфері культури між Україною та Європейським Союзом є важливим напрямом інтеграції, що сприяє збереженню культурної спадщини, розвитку креативних індустрій та зміцненню міжкультурних зв'язків. В умовах євроінтеграції України актуальність цього питання зростає, оскільки культура виступає не лише інструментом зміцнення національної ідентичності, а й важливим чинником соціально-економічного розвитку.

Транскордонне культурне співробітництво між Україною та Європейським Союзом охоплює широкий спектр напрямів, спрямованих на інтеграцію України в європейський культурний простір, збереження культурної спадщини, розвиток креативних індустрій та посилення міжкультурного діалогу.

Одним із ключових аспектів співпраці є **спільні культурні проєкти**, які включають реалізацію спільних програм, фестивалів, мистецьких

резиденцій. Такі заходи сприяють взаємозбагаченню культур, популяризації українського мистецтва в Європі та знайомству українців із європейським культурним надбанням.

Важливу роль відіграє **збереження культурної спадщини**, що здійснюється завдяки міжнародним грантам і партнерським ініціативам. Це включає реставрацію пам'яток, цифровізацію архівів, обмін досвідом між фахівцями у сфері охорони культурного надбання. Співпраця з європейськими установами допомагає не лише фізично зберегти об'єкти культурної спадщини, а й інтегрувати їх у сучасний культурний контекст.

Окремий напрямок співпраці стосується **освіти та культурного обміну**, що передбачає активний взаємозв'язок між студентами, мистецькими колективами, навчальними програмами та науковими дослідженнями. Українські студенти, митці та науковці беруть участь у програмах Erasmus+, Horizon Europe, Creative Europe, що дозволяє їм отримувати нові знання, розширювати професійні можливості та сприяти міжкультурному діалогу.

Важливою складовою транскордонного співробітництва є розвиток **креативних індустрій**, які охоплюють сучасне мистецтво, кіноіндустрію, дизайн, музику, літературу. Європейський ринок культури відкриває нові можливості для українських митців, дозволяючи їм брати участь у міжнародних проєктах, отримувати фінансування та популяризувати українське мистецтво у світі.

Таким чином, транскордонне співробітництво у сфері культури між Україною та Європейським Союзом здійснюється через низку програм та ініціатив, які сприяють культурному обміну, збереженню культурної спадщини, підтримці креативних індустрій та посиленню інтеграційних процесів.

Співпраця у сфері культури між Україною та ЄС значною мірою реалізується через європейські програми, що надають фінансування, організаційну підтримку та платформу для міжнародного діалогу.

Так, програма «Креативна Європа» [1] є ініціативою Європейського Союзу, що спрямована на підтримку культурного та креативного сектору. Україна приєдналася до програми у 2016 році, що дозволило українським митцям, культурним інституціям та організаціям отримувати фінансування для реалізації міжнародних проєктів. Програма підтримує різноманітні форми мистецтва, зокрема театр, музику, літературу, кіноіндустрію та цифрові мистецтва.

Програма Erasmus+ [2] є однією з найпотужніших програм ЄС, що підтримує міжнародні освітні, культурні та молодіжні обміни. У контексті транскордонного співробітництва програма сприяє стажуванню студентів, викладачів та молодих митців у країнах ЄС. Це не лише підвищує рівень професійної підготовки, а й забезпечує міжкультурний обмін, поширюючи європейські культурні цінності та підтримуючи спільні творчі ініціативи.

Основним науково-дослідним інструментом ЄС, який також охоплює інновації у сфері культури є програма «Горизонт Європи» [3]. Вона спрямована на фінансування наукових досліджень та впровадження сучасних технологій у культурному секторі. У рамках цієї програми Україна бере участь у розробці цифрових платформ для збереження культурної спадщини та впровадженні технологій доповненої та віртуальної реальності у музейних експозиціях.

Звісно, що міжнародні програми сприяють зміцненню регіональних зв'язків, розвитку культурного туризму та розширенню можливостей для митців, освітян і культурних інституцій.

Так, програма «Польща – Україна» [4] є одним із найактивніших напрямів українського транскордонного співробітництва у сфері культури. Вона фінансує численні культурні проєкти у Львівській, Волинській, Закарпатській областях, що включають проведення спільних фестивалів, реставрацію історичних пам'яток, організацію виставок та мистецьких пленерів. Наприклад, у межах цієї програми фінансувалася реконструкція історичних об'єктів у Львові та Перемишлі, що є важливим елементом збереження спільної культурної спадщини.

Програма «Угорщина – Словаччина – Румунія – Україна» [5] є ініціативою, що сприяє обміну досвідом між прикордонними регіонами у сфері культури та освіти. Програма фінансує спільні культурні заходи, спрямовані на зміцнення культурних зв'язків між громадами. Наприклад, вона підтримує проєкти, що об'єднують українських та угорських митців у спільних театральних постановках або музичних фестивалях, що проходять у Закарпатті.

«Східне партнерство» [6] є ключовим форматом співпраці між ЄС та країнами-сусідами, включаючи Україну. Одним із важливих аспектів цієї ініціативи є міжкультурний діалог, що передбачає розвиток культурних відносин, обмін фахівцями, організацію спільних наукових та мистецьких заходів. Крім того, в межах цієї ініціативи підтримується створення регіональних культурних мереж, які сприяють налагодженню партнерства між українськими та європейськими інституціями.

Отже, Транскордонне співробітництво між Україною та ЄС у сфері культури активно розвивається завдяки численным програмам та ініціативам, які сприяють інтеграції України в європейський культурний простір. Фінансування культурних проєктів, освітні та мистецькі обміни, цифровізація культурної спадщини та розвиток креативних індустрій є ключовими напрямками такої співпраці. Подальше розширення цих програм дозволить не лише зміцнити культурні зв'язки між Україною та ЄС, а й сприятиме стійкому розвитку культурного середовища в Україні.

Література:

1. Креативна Європа. Офіційний сайт. URL: <https://creativeeurope.in.ua/> (дата звернення: 10.03.2025).
2. Erasmus+ Офіційний сайт. URL: <https://erasmusplus.org.ua/> (дата звернення: 10.03.2025).
3. Горизонт Європи. Офіційний сайт. URL: <https://horizon-europe.org.ua/uk/about-he/he-programme/> (дата звернення: 10.03.2025).
4. Програма Interreg NEXT Польща-Україна 2021-2027. Історична довідка. URL: <https://pl-ua.eu/ua/pages/586> (дата звернення: 10.03.2025).
5. Interreg NEXT «Угорщина-Словаччина– Румунія-Україна 2021-2027»: що варто знати про нову програму? URL: <https://uiip.org.ua/uk/novyny/interreg-next-uhorshchyna-slovachchyna-rumuniia-ukraina-2021-2027-shcho-varto-znaty-pro-novu-prohramu> (дата звернення: 10.03.2025).
6. Про східне партнерство. Українська національна платформа. Офіційний сайт. URL: <http://cap-csf.org.ua/pro-nas/pro-skhidne-partnerstvo/> (дата звернення: 10.03.2025).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-491-0-68>

DISCOVER THE REMARKABLE LEGACY OF UKRAINE'S MUSICAL MAESTRO, VIKTOR KOSENKO, WHOSE GENIUS HAS GREATLY ENRICHED NATIONAL VOCAL HERITAGE

Novak M. G.

Doctor of music art,

Professor of Xinghai Conservatory,

Department of music art and sound engineering

International Humanitarian University

Odesa, Ukraine

The purpose of this article is to delve into the distinctive stylistic elements that define the romances of V. Kosenko. It is crucial to note that Kosenko's unique stylistic characteristics primarily came to the fore during the nascent stages of Ukrainian music culture. Viktor Kosenko was a distinguished Ukrainian composer and pianist in the early 20th century. His musical legacy includes around 250 compositions, among which are about 100 piano pieces, violin and piano concertos, trios, string quartets, numerous ballads, choral and folk arrangements, 24 pieces for children, and a rich variety of art songs.